

בתי-קולנוע בארץ-ישראל יום הבולאות

Cinemas in Eretz-Israel Philately Day

כסלו התשע"א ■ 11/2010 ■ 857

לתזמורת הפילהרמונית הישראלית. כמו כן שימש האולם את הפקות האופרה הישראלית ומקום שבו נערכו אסיפות בחירות.

חויית הצפייה בקולנוע הייתה נוחה ונעימה. בלילות הקיץ היה גג הקולנוע נפתח מעל ראשי היושבים ביצע. בהצגות היומיות נהג אחד הסדרנים לעבור לאורך קירות הצד של האולם, מוט ענק בידו, ולסגור את החלונות, פעולה טקסית שעוררה שמחה בקרב הילדים, סימן שהנה מוחשך האולם והסרט עומד להתחיל.

קולנוע ארמון זכור לחיפאים גם בשל חבורות הצעירים שנהגו להתגודד מולו. הופעתם על אופנועים וישיבתם על הברזלים שבקצה המדרכה, לפעמים תוך הטרת צעירות שחלפו במקום, היקנו להם את התואר "קומנדו ארמון". קולנוע ארמון סגר את שעריו בשנת 1987 ומאוחר יותר נהרס. כיום עומד שם מגדל משרדים.

דוד שליט, חוקר קולנוע

סדרת בולים זו היא המשך לסדרה שהונפקה בשנת 2007 וכללה את בתי-הקולנוע עדן ומוגרבי בתל אביב.

תיאור הבולים

קולנוע ציון

חזית בניין הקולנוע; שלט פרסום לסרט "עשרת הדיברות"; מסך הקולנוע ועליו כרזת הסרט "עשרת הדיברות" (1956) של הבמאי-מפיק ססיל ב. דה-מיל, בכיכובו של צ'רלטון הסטון; קהל נלהב צועד בחזית הקולנוע ביום החלטת האו"ם על הקמת מדינה יהודית - כ"ט בנובמבר 1947; מקרן סרטים; הסמל שהתנוסס על נייר המכתבים של בית הקולנוע; אי התנועה במרכז של כיכר ציון.

קולנוע ארמון

חזית בניין הקולנוע; מסך בית הקולנוע ועליו תמונה מתוך כרזת הסרט "שלמה ומלכת שבא" (1959), עם יול ברינו וגי'נה לולובריגי'דה; חבורת אנשים בחזית הקולנוע ("קומנדו ארמון"); מקרן סרטים; כרטיס כניסה לקולנוע.

בתחילת המאה ה-20 היו בכמה ערים בארץ-ישראל מספר צריפים ומבנים ארעיים שהקרינו בהם סרטי ראינוע. רוב הימיוות הללו החזיקו מעמד מספר שנים בלבד. בנייתם של בתי-הקולנוע המודרניים בתוך מבני אבן קבועים, הואצה בסוף שנות ה-20' והגיעה לשיאה במחצית שנות ה-50'. בתי-הקולנוע, מהגדולים שמוקמו במרכזי הבידור ועד הקטנים שנבנו בשכונות, היו למרכז החיים של הקהילה. בשנת השיא 1966 הלכו 2.6 מיליון ישראלים למעלה מ-50 מיליון פעם לקולנוע. שנתיים לאחר מכן החלו שידורי הטלוויזיה, הישראלים נשארו בבית לצפות בפלא החדש, ובתי-הקולנוע החלו להיסגר, תחילה האולמות בפריפריה, ולאחריהם אולמות בערים הגדולות. 330 בתי-קולנוע שעמדו במבנים יחידים נהרסו ברובם וחלקם עוצבו מחדש כרבי-אולמות. מאז אמצע שנות ה-80' רוב רובם של בתי-הקולנוע נסתרים בתוך קניונים ומרכזי בידור. האפשרות לראות סרטים באמצעי המדיה הנוספים, קלטות הווידאו, ה-DVD והמחשבים הביתיים, הפכה את בתי-הקולנוע הישנים לזיכרון רחוק.

קולנוע ציון, ירושלים

בשנת 1917 העניק הבעלים ישראל גוט את השם "ציון" לצריף הראינוע, שהוקם בכיכר שבמורד רחוב יפו חמש שנים קודם לכן, על שטח שהיה במקורו של הכנסייה היוונית-אורתודוקסית. צריף העץ קרס בשנת 1920 כתוצאה מהיערמות שלג, ובמקומו נבנה אולם משופץ ובו כ-600 מושבים. נוספה במה לצורך הצגות תיאטרון ואופרה, נתלו נברשות והותקנה הסקה.

כיכר ציון היתה מרכז החיים הירושלמי. היו במקום כמה וכמה בתי-קפה ובתי-עסק, אבל היה זה בית-הקולנוע שנתן לכיכר את שמה ורוחה. באוקטובר 1967 הניחו שלושה צעירים פלסטינים פצצה באולם, בעיצומה של הצגת הערב הראשונה. המטען התגלה והורחק מבעוד מועד. ההצגה השנייה התנהלה כסדרה, ולמחרת, בערב של סולידריות שנערך באולם ציון, הכריז ראש העיר טדי קולק, כי "לא יפחידונו מלכת לקולנוע". חמש שנים לאחר מכן נסגר קולנוע ציון. הבניין נהרס בשנת 1979 ותחתיו הוקם בנק.

קולנוע ארמון, חיפה

קולנוע ארמון נפתח בשנת 1935. הוא היה הגדול באולמות חיפה והכיל כ-1800 מקומות ישיבה. גדול ומיקומו במרכז הבילויים העירוני עשו אותו למוסד תרבותי. בהיעדר אולמות מתאימים אחרים בעיר, שימש אולם ארמון אכסניה קבועה

Cinemas in Eretz-Israel - Philately Day

In the early 1900's, sheds and other temporary buildings served as venues for screening silent movies in a number of towns in Eretz Israel, but most of these enterprises only lasted for a few years. Construction of modern cinemas, in permanent stone structures, started in earnest in the late 1920's, reaching its peak in the mid-1950's. These cinemas, from large ones located in entertainment centers to small neighborhood cinemas, became a hub of community life. During the peak year of 1966, 2.6 million Israelis frequented cinemas more than 50 million times. But two years later television broadcasting began and Israelis chose to stay home and watch this new marvel, causing cinemas to begin to close down, first in smaller outlying towns and later on in large cities as well. Most of the 330 standalone cinemas were torn down and some were redesigned as multiplex cinemas. Since the mid-1980s, most cinemas are tucked away inside shopping malls and entertainment centers. The option of watching movies via other media such as videotape, DVD and home computers has made the old cinemas into a thing of the past.

Zion Cinema, Jerusalem

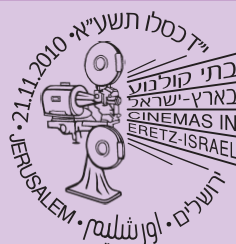
In 1917, owner Israel Gutt decided to name the silent movie shed that had been built five years earlier in a square on Jaffa Road, on a lot previously owned by the Greek Orthodox Church, "Zion". Heavy snow caused the wooden shed to collapse in 1920 and a new 600-seat cinema was built there in its stead. A stage for performing operas and plays was added, chandeliers were hung and central heating was installed.

Zion Square was a focal point for Jerusalemites. Numerous cafés and businesses were located there, but it was the cinema that gave the area its name, as well as its spirit. In October 1967, three Palestinian youths placed a bomb in the cinema during the early evening show. The charge was discovered and removed in time and the late show took place as scheduled. The next day, during an evening of solidarity held in the cinema, Mayor Teddy Kollek proclaimed that "no one will scare us away from going to the movies." Five years later, Zion Cinema was closed down. The building was demolished in 1979 and a bank was subsequently built on the site.

Armon Cinema, Haifa

The Armon Cinema was opened in 1935. It was Haifa's largest cinema, seating an audience of nearly 1800 movie-goers. Its size and location in the heart of the city's entertainment center made the Armon Cinema a cultural institution. As the city lacked other suitable halls, the cinema regularly hosted performances of the Israel Philharmonic Orchestra and the Israeli Opera, and also served as a venue for election gatherings. Watching movies in the Armon Cinema was a pleasant, comfortable experience. On summer nights the roof was opened above the heads of those sitting in the balcony. Before matinees, one of the ushers would

תומת אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

shut the cinema windows with a long pole, arousing cheers from children in the audience, who knew this was a sign that the show was about to begin. Haifa residents also remember the Armon Cinema because of the groups of youths who used to gather out front. They would arrive on motorcycles and sit idly on the curbside iron fences, at times harassing female passers-by, thus earning themselves the nickname "Armon Commandos". The Armon Cinema closed down in 1987 and was subsequently demolished. Today, a high-rise office building has taken its place.

David Shalit, Cinema Historian

This stamp series is the continuation of a series issued in 2007, featuring the Eden and Mograbi cinemas in Tel-Aviv.

Description of the Stamps

Zion Cinema

The façade of the cinema building; a poster advertising the movie "The Ten Commandments"; the movie screen, showing the title of the film "The Ten Commandments" (1956), directed and produced by Cecil B. DeMille and starring Charlton Heston; an excited crowd marching by the front of the cinema on 29 November 1947 – the day the United Nations voted in favor of establishing the State of Israel; a movie projector; the cinema stationary logo; the traffic island in the center of the square.

Armon Cinema

The façade of the cinema building; the movie screen, showing the title of the film "Solomon and Sheba" (1959) starring Yul Brynner and Gina Lollobrigida; a group of people at the entrance to the cinema (the "Armon Commandos"); a movie projector; a cinema ticket.

שירות הבולאי - טל: 076-8873933

שדרות ירושלים 12, תל-אביב-יפו 68021

The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933

12 Sderot Yerushalayim, Tel-Aviv-Yafo 68021

www.israelpost.co.il * e-mail: philserv@postil.com

Issue: November 2010

Design: David Ben-Hador

Stamp Size: 30 mm x 40 mm

Plate nos: 815 (no phosphor bar)

816 (two phosphor bars)

Sheet of 15 stamps, Tabs: 5

Printers: Cartor Security Printing, France

Method of printing: Offset